

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

- ชื่อองค์ความรู้ เทคนิคการสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- ชื่อเจ้าของความรู้ นายอำนาจ คำเขียน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
- องค์ความรู้ที่บ่งชี้ (เลือกได้จำนวน ๑ หมวด)

- หมวดที่ ๑ สร้างสรรค์ชุมชนพึ่งตนเองได้
- หมวดที่ ๒ ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัวอย่างสมดุล
- หมวดที่ ๓ เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล
- หมวดที่ ๔ เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

๔. ที่มาและความสำคัญในการจัดทำองค์ความรู้ (อธิบายโดยละเอียด)

กรมการพัฒนาชุมชน ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ มาเป็นหลักในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นต้นมา ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจหลักของกรมการพัฒนาชุมชน คือการส่งเสริมกระบวนการพัฒนาผู้นำชุมชน และส่งเสริมการบริหารจัดการโดยชุมชน โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคง บรรลุวิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง และชุมชนพึ่งตนเองได้ภายในปี ๒๕๖๕” ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนและชุมชน ตลอดจนสร้างความมั่นใจให้กับผู้นำชุมชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาตนเองและพัฒนาชุมชนไปพร้อม ๆ กัน ตลอดจนร่วมกันคิดตัดสินใจและรับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนชีวิตและแผนชุมชนที่กำหนดร่วมกัน พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลการพัฒนา เพื่อทบทวนประยุกต์ เรียนรู้ นำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเชื่อมั่นในระบบการทำงานร่วมกัน บนพื้นฐานของความรู้คู่คุณธรรมและยังเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้วยความรู้ที่เกิดจากภูมิปัญญาของชุมชนเองและนำไปสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนตามวิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่น อย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความพอประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๕. รูปแบบ กระบวนการ หรือลำดับขั้นตอน (อธิบายโดยละเอียด) (คะแนนเต็ม ๑๕ คะแนน)

ในการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนา ด้วยการดำเนินการตามกระบวนการ ดังนี้

๕.๑ กำหนดหรือคัดเลือกหมู่บ้านที่จะเป็นเป้าหมายในการพัฒนา โดยพิจารณาจากความพร้อมของหมู่บ้าน เช่น ผู้นำชุมชนต้องเข้าใจและเชื่อมั่นในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทรัพยากร ทุนชุมชน ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ความเข้มแข็งของกลุ่ม องค์กร และที่สำคัญคนในหมู่บ้านต้องยอมรับในกระบวนการพัฒนาและเป็นคนหัวไว ใจสู้ พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง

๕.๒ ในการจะพัฒนาตามกระบวนการ/ขั้นตอนที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด หรือก่อนที่จะได้รับงบประมาณในการดำเนินการ จะต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้นำชุมชนและคนในหมู่บ้านหรือครอบครัวพัฒนา โดยการลงพื้นที่บ่อยๆ อาจจะหาเวทีที่ชาวบ้านมาพบปะกัน เช่น การประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน ซึ่งจะต้องนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรืออื่นๆที่เกี่ยวข้อง สอดแทรกเข้าไปในวาระการประชุม เพื่อกระตุ้นให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญในประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ซึ่งในการดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจดังกล่าว จะต้องใช้ความถี่ในการลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้กระบวนการในการพัฒนาง่ายยิ่งขึ้น และเกิดความยั่งยืนเห็นผลเป็นรูปธรรม

๕.๓ เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในการจัดการประชุม ควรให้หมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม ไม่ควรเร่งรัดเพื่อให้เบิกจ่ายงบประมาณ พยายามดึงศักยภาพของคนในชุมชนออกมาให้ได้มากที่สุด ซึ่งพัฒนาการจะต้องทำหน้าที่เป็นวิทยากรกระบวนการ กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมเวทีได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง

๕.๔ หลังจากดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่ง นั่นก็คือ การลงพื้นที่เพื่อติดตามผลอย่างต่อเนื่อง การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับคนในชุมชน เพื่อให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

๕.๕ แสวงหาเครือข่ายและงบประมาณในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๖. เทคนิคในการปฏิบัติงาน (อธิบายโดยละเอียด) (คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน)

๖.๑ หมู่บ้านเป้าหมายต้องมีความพร้อมในทุกๆด้าน

๖.๒ ก่อนพัฒนาต้องลงพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ

๖.๓ ดึงศักยภาพของหมู่บ้านออกมาให้ได้มากที่สุด

๖.๔ สร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นแก่คนในชุมชน

๗. ปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไขปัญหา

๗.๑ คนในชุมชนมักไม่เห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น ต้องใช้การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ต่อเนื่อง

๗.๒ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการพัฒนาแล้วไม่มีการพัฒนาที่ต่อเนื่อง แนวทางแก้ไขคือจะต้องกระตุ้นให้คนในชุมชนจัดกิจกรรมที่หลากหลาย แสวงหาแนวทางใหม่ๆ ในการพัฒนา

๘. ประโยชน์ขององค์ความรู้

๘.๑ หมู่บ้านเป้าหมายมีความเข้มแข็ง และเกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องอย่างยั่งยืน

๘.๒ คนในชุมชนเกิดการพัฒนาตนเอง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
